

RAIDLA LEJINS & NORCOUS

SEADUSE JA PRAKTIKAGA KORRUPTSIOONIOHU VASTU

Ettekanne seminaril “Riigihanked ja aus äritegevus”

Arne Ots

22. märts 2011

ALLIANCE

ROSCHIER Finland Sweden

RAIDLA LEJINS & NORCOUS Estonia Latvia Lithuania

Teema

2

1. Mis soosib ebaausa menetluse kuvandit

- ≡ Seaduse probleem
- ≡ Õiguspraktika probleem
- ≡ Näitlik kaasus

2. Mida saaks teha olukorra parandamiseks?

Seaduse probleem

1. Menetlus ei ole reguleeritud piisavalt läbipaistvaks

- ≡ Printsip deklaratsioonina (RHS § 3 p 2) üksi efektiivselt ei tööta
- ≡ Muud sätted ei kohusta hankijat vajalikul määral läbipaistvuse ja kontrollitavuse tagamisele (RHS § 54)

2. Hankija tegevuse vaidlustamise võimalus - üks peamine ausa menetluse tagatis - ei ole täna piisavalt tõhus

- ≡ Vaidlustamise aeg on lühike
- ≡ Kõiki hankija otsustusi ei saa (tõhusalt) vaidlustada
- ≡ Järelevalve süsteem ei näi erapooletuna (hankija, järelevalve teostaja ja vaidlustuste lahendaja langevad suures plaanis kokku)

Õiguspraktika probleem

1. Vaidlustusmenetlus ja sellele järgnev kohtumenetlus ei taga alati vaidluse õiget lahendamist

- ≡ Vaidlusi lahendatakse pinnapealselt (kiirus vs kvaliteet)
- ≡ Hankija toimingute ja otsuste põhjendamise kohustust käsitletakse leebelt
- ≡ Kohtupraktika ei pääse hankepraktikat kujundama

Tagajärg: vaidlustuste sisuline lahendamata jäämine soodustab hankijate “loomingulisust” menetluste läbiviimisel, samuti ebaausa, korruptsioonikahtlusega menetluse kuvandi tekkimist

2. Probleemid seoses erapooletuse, erapooletuna näivuse ja usaldatavusega riikliku järelevalve menetlustes ja vaidlustusmenetlustes
3. Õigusliku lubatavuse raamidest väljuvad hankijate nõuanded pakkujatele

Näitlik kaasus

1. Esitatakse alapakkumus
2. Hankija ei lükka pakkumust tagasi
3. Pakkumuse tagasilükkamise otsuse tegemata jätmine pole VAKOs iseseisvalt vaidlustatav
4. Kuigi madal hind osundab ka pakkumuse mittevastavusele, pole mittevastavus tõendatav, sest pakkumus on konfidentsiaalne ja ekspertiise vaidluste lahendamisel üldiselt ei määrata (ringkonnakohtu praktikad arvestades peaks tegelikult määrama)
5. Vaidlus jääb sisulise lahendita ja alapakkumuse esitaja saab hankelepingu

Taoline olukord loob mulje, et hankijal on väga lai tegutsemisvabadus, sest hankija toiminguid ei saa efektiivselt kontrollida. Menetlus ei näi ausana ja ei pruugi olla aus

Mida teha?

6

Hanked läbipaistvamaks:

- ≡ RHS-is sätestada hankija kohustus saata oma otsused hankemenetluses osalevatele taotlejatele / pakkujatele (ärisaladus, riigisaladus välja)
- ≡ Konfidentsiaalsuse ja ärisaladuse regulatsioon täpsemaks, eemärgist lähtuvamaks
- ≡ Järelevalveinstitutsioonide hoiaku põhimõtteline muutus: menetlus uurivaks ja lisaks erapooletusele ka erapooletuna näivaks
- ≡ *Best practice* juhised hankemenetluse osalistele
- ≡ Riiklik järelevalve intensiivsemaks ja tõhusamaks

TÄNAN!

7

Arne Ots

arne.ots@rln.ee

RAIDLA LEJINS & NORCOUS

EESTI

Roosikrantsi 2
EE-10119 Tallinn
Estonia
Tel. +372 640 7170
www.rln.ee

LÄTI

Valdemara 20
LV-1010 Riga
Latvia
Tel. +371 724 0689
www.rln.lv

LEEDU

Lvovo 25
LT-09320 Vilnius
Lithuania
Tel. +370 5250 0800
www.rln.lt

ROSCHIER

SOOME

Keskuskatu 7 A
FI-00100 Helsinki
Finland
Tel. +358 (0)20 506 6000
www.roschier.com

ROOTSI

Blasieholmsgatan 4 A
SE-103 90 Stockholm
Sweden
Tel. +46 (0)8 553 190 00
www.roschier.com

ALLIANCE

ROSCHIER Finland Sweden

RAIDLA LEJINS & NORCOUS Estonia Latvia Lithuania